

Nieuwsbrief Adaptatie EHS

In 2005 is het project "Strategies for optimising the nature conservation potential of the Dutch National Ecological Network and the surrounding multifunctional farm landscape under predicted climate change scenarios" (afgekort: Adaptatie EHS) inhoudelijk van start gegaan. De partners zijn met hun eigen activiteiten vol op stoom en twee AIO's zijn aangesteld. De formele projectzaken zijn in 2005 geregeld en vastgelegd in een contract. In november 2005 vond een eerste stakeholder-bijeenkomst plaats. Deze nieuwsbrief is bedoeld om belanghebbenden te informeren over de voortgang van het project en over behaalde resultaten.

Deze nieuwsbrief wordt uitgegeven in het kader van het project Adaptatie EHS, een project van het BSIK-programma Klimaat voor Ruimte. Redactie: Jana Verboom, Annelies Bruinsma. Suggesties en aanmeldingen voor deze nieuwsbrief kunt u mailen naar annelies.bruinsma@wur.nl. Voor vragen over het project kunt u terecht bij Claire Vos (projectleider), claire.vos@wur.nl

Even voorstellen: Marleen Pierik (AIO)

"Half september van vorig jaar ben ik begonnen als AIO binnen het project 'Adaptatie EHS'. Ik ben aangesteld bij de leerstoelgroep Natuurbeheer en Plantenecologie aan de Wageningen Universiteit. Bij deze leerstoelgroep heb ik ook mijn afstudeeronderzoeken gedaan voor de studie Bos- en Natuurbeheer. Ik zal mij bezig gaan houden met de vraag hoe klimaatverandering bestendig de Ecologische Hoofd Structuur is voor planten. Ik werk daarbij samen met Dr. Wil Tamis van het Nationaal Herbarium. De EHS is gebaseerd op de theorie dat lokale populaties in verbinding met elkaar staan zodat individuen zich van het ene gebied naar het andere gebied kunnen verplaatsen, wat nodig is voor het voortbestaan van populaties. Het ontwerp van de EHS waar soorten zich door een netwerk kunnen verplaatsen is vooral met grote dieren en vogels in gedachten gemaakt. Of de EHS zo werkt voor planten is nog veel minder duidelijk. Het is van groot belang hier meer duidelijkheid in te krijgen om te kunnen beoordelen of planten met het veranderende klimaat bijvoorbeeld voldoende naar het noorden kunnen opschuiven. Het is een interessant plantecologisch project dat zich met een zeer actuele problematiek bezighoudt. Ik denk dan ook dat het vier heel boeiende jaren gaan worden!"

Marleen Pierik, tel. 0317-483530, marleen.pierik@wur.nl

Stakeholders voor de eerste keer bijeen

Op 28 november werd voor twee BSIK-projecten een bijeenkomst georganiseerd om belanghebbenden te informeren en hen de gelegenheid te geven over deze projecten mee te denken. Beide projecten houden zich bezig met het thema ecologie, ruimte en klimaatsverandering. Ter introductie gaf Janette Bessembinder van het KNMI een presentatie over klimaatscenario's die het KNMI bezig is te ontwikkelen. Uiteraard gaven ook beide projecten acte de présence en werden toegelicht door Peter van Bodegom ("Spatio-temporal dynamics of vegetation") en Claire Vos ('Adaptatie EHS'). Daarna was er ruimte voor vragen en discussie. Afsluitend is met stakeholders van gedachten gewisseld over hun rol en wederzijdse

verwachtingen en spraken de aanwezigen de intentie uit de samenwerking voort te zetten. Voor het uitgebreide verslag van deze bijeenkomst (en de presentaties): zie verslag van de Stakeholderbijeenkomst BSIK 28 november 2005

Even voorstellen: Anouk Cormont (AIO)

“Per 1 januari ben ik begonnen als AIO binnen het project ‘Adaptatie EHS’. Ik ben aangesteld bij de leerstoelgroep Landgebruiksplanning van Wageningen Universiteit en gedetacheerd bij Alterra. Ik zal mij de komende tijd bezighouden met de vraag hoe effectief de geplande EHS is voor wat betreft het overleven van diersoorten met het oog op klimaatverandering. Kort gezegd: Is de EHS climate change proof? Bij het onderzoek zal ik mij richten op vogel- en vlindersoorten. Er zijn sterke aanwijzingen gevonden dat een aantal van deze soorten reageert op klimaatveranderingen die nu al aan de gang zijn: een stijging van de gemiddelde temperatuur en een toename in weersfluctuaties. Populaties laten door de tijd grote variaties in aantallen zien en soortsarealen

verschuiven richting gebieden met gunstiger leefomstandigheden. De vraag is echter of soorten – zeker binnen een gefragmenteerd landschap als het Nederlandse – de klimaatverandering bij kunnen benen. Dit landschapsecologisch onderzoek sluit mooi aan op mijn opleiding. Als fysisch geograaf en bioloog wekken ruimtelijke patronen en processen mijn interesse. Als onderzoeker draag ik graag mijn steentje bij aan het programma.”

Anouk Cormont, tel: 0317-477937; anouk.cormont@wur.nl

Meer informatie over het project...

... vindt u op de website van Klimaat voor Ruimte: www.klimaatvoorruijnte.nl

- Informatieblad over het project (zie BSIK A2 projectsamenvatting)
- Verslag stakeholderbijeenkomst (zie Verslag Stakeholderbijeenkomst BSIK 28 november 2005) en de drie presentaties